

**Міжнародний гуманітарний університет
Факультет лінгвістики і перекладу
Кафедра педагогіки та психології**

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ОСВІТИ**

Галузь знань	_____	22 «Охорона здоров'я»
Спеціальність	_____	221 «Стоматологія»
Назва освітньої програми	_____	Стоматологія
Рівень вищої освіти	_____	третій (освітньо-науковий) рівень

Розробники і викладачі	Контактний тел.	E-mail
Професор кафедри педагогіки та психології, д. психол. н., професор Велитченко Леонід Кирилович	097-213-58-50	leonidvelitchenko@ gmail.com

1. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

Педагогіка вищої освіти – розділ педагогічної науки, що займається дослідженням та вивченням методології та основ вищої освіти. Педагогіка вищої освіти займається аналізом отриманих знань у рамках педагогіки, перевіряє педагогічні теорії щодо їх науковості та достовірності, досліджує природу встановлюваних ними педагогічних законів.

Мета курсу «Педагогіка вищої освіти» - розкрити структуру та напрямки реформування вищої освіти; теоретичні, організаційно-процесуальні, методичні засади процесу навчання і виховання студентської молоді, її наукової та професійної підготовки відповідно до державних та європейських стандартів, потреб суспільства; розробити на цій основі підходи до удосконалення системи формування психолого-педагогічної готовності аспірантів до викладацької та науково-педагогічної діяльності.

Головною метою курсу є формування системи знань про вплив педагогічних технологій на психіку, свідомість, особистість, діяльність, психічних явищ, а також усвідомлення закономірностей та механізмів особистісного розвитку.

Передумови для вивчення дисципліни: попереднє вивчення дисциплін «Філософія», «Інформаційні технології у науковій діяльності».

2. ОЧІКУВАНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКІ ПЛАНУЄТЬСЯ СФОРМУВАТИ, ТА ДОСЯГНЕННЯ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

У процесі реалізації програми дисципліни «Педагогіка вищої освіти» формуються наступні компетентності із передбачених освітньо-науковою програмою «Стоматологія»:

Інтегральна компетентність (ІК)

Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної медичної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК-1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу

ЗК-2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності

ЗК-4. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій

ЗК-7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність)

ЗК-8. Навички міжособистісної взаємодії та професійної етики

ЗК-9. Здатність до спілкування у професійному середовищі та з представниками інших професій у національному та міжнародному контексті

ЗК-10. Ораторські навички, навички усної та письмової презентації результатів власного наукового дослідження

Фахові компетентності (ФК):

ФК-7. Здатність до впровадження нових знань (наукових даних) в науку, освіту та інші сектори суспільства

ФК-8. Здатність представлення результатів наукових досліджень в усній і письмовій мові відповідно до національних та міжнародних стандартів

ФК-9. Здатність до організації та реалізації педагогічної діяльності

ФК-10. Здатність до лідерства, керування колективом

ФК-11. Дотримання лікарської етики, біоетики та академічної доброчесності

Навчальна дисципліна «Педагогіка вищої освіти» забезпечує досягнення програмних результатів навчання (ПРН), передбачених освітньо-науковою програмою «Стоматологія»:

ПРН 1. Демонструвати безперервний розвиток власного інтелектуального та загальнокультурного рівня, самореалізації

ПРН 4. Формулювати наукові гіпотези, мету і завдання наукового дослідження

ПРН 7. Пояснювати принципи, специфічність та чутливість методів дослідження, інформативність обраних показників

ПРН 10. Впроваджувати результати наукових досліджень в освітній процес, стоматологічну практику та суспільство

ПРН 11. Презентувати результати наукових досліджень у формі презентації, постерних доповідей, публікацій, в тому числі іноземною мовою

ПРН 12. Розвивати комунікації в професійному середовищі і громадській сфері

ПРН 13. Організувати освітній процес

ПРН 14. Оцінювати ефективність освітнього процесу, рекомендувати шляхи його удосконалення

ПРН 15. Організувати роботу колективу (студентів, колег, міждисциплінарної команди)

ПРН 17. Дотримуватися академічної доброчесності, нести відповідальність за достовірність отриманих наукових результатів

Заплановані результати навчання за навчальною дисципліною

Знати:

- суть та зміст освітніх процесів;
- психолого-педагогічні концепції та методологію у світлі сучасної парадигми науки;
- знання про людину як суб'єкта освітнього процесу;
- закономірності психічного розвитку і факторів, що впливають на нього;
- закономірності спілкування й засоби керування індивідом та групою;
- закономірності цілісного педагогічного процесу, сучасних психолого-педагогічних технологій;
- системи освітніх установ й основ керування ними;
- основи організації дослідно-експериментальної роботи у сфері освіти.
- структуру і зміст навчального процесу в закладі вищої освіти;
- основи організації роботи викладачів, кафедри, деканату, адміністрації;
- специфіку науково-педагогічної діяльності викладача вищої школи;
- принципи розробки педагогічних технологій освітньо-виховної взаємодії з студентами;
- різноманітні дослідно-експериментальні форми педагогічної діяльності; засоби активізації пізнавальної діяльності аудиторії здобувачів;
- методи забезпечення ефективного управління навчально-творчою діяльністю здобувачів

Уміти:

- творчо застосовувати знання і способи діяльності, засвоєні під час викладання навчальних дисциплін;
- планувати, організувати і аналізувати різноманітні види навчальних і позааудиторних занять;
- використовувати у педагогічній практиці найбільш ефективні методи навчання, виховання і розвитку здобувачів;
- організувати і проводити науково-методичну роботу;
- розробляти ефективну дидактичну систему організації навчально-виховного процесу;
- використовувати сучасні педагогічні технології організації освітньо-виховного процесу;
- використовувати засоби активізації навчально-творчої діяльності аудиторії здобувачів та інноваційні методи навчання;
- апробувати інноваційні прийоми, методи та засоби навчання і виховання, що застосовуються в системі педагогічного процесу;
- володіти сучасними методами пошуку, обробки й використання інформації про освітній процес;
- стимулювати здобувачів до виконання навчально-трудова завдань для формування в них інтелектуальної та соціальної активності;
- проектувати педагогічну діяльність на основі системного підходу;
- конструювати і реалізовувати навчально-виховний процес;

- організувати виховний процес у різних соціокультурних умовах, регулювати та коректувати виконання педагогічних завдань, орієнтуватися у реальній навчально-виховній ситуації;
- досліджувати педагогічні явища, процеси на основі наукового підходу

Навички:

- упорядковувати набуті знання у вигляді виконання індивідуальних завдань;
- аргументовано обговорити та пояснити особливості педагогіки вищої освіти як інтегративної наукової дисципліни та її значення для побудови несуперечливого теоретичного концепту педагогічного процесу;
- практичної педагогічної діяльності шляхом самостійного вибору та застосування типових методів діяльності в галузі інтеграційних процесів в освітній галузі;
- вирішувати фахові завдання шляхом застосування нових форм і методів організації та управління освітнім процесом та організації соціального середовища;
- застосовувати методи і форми організації навчально-виховного процесу у вищій школі;
- моделювати та здійснювати педагогічний експеримент, правильно і ефективно обирати та застосовувати методи науково-педагогічного дослідження.

3. ОБСЯГ ТА ОЗНАКИ КУРСУ

Загалом		Вид заняття (денне відділення / заочне відділення)			Ознаки курсу		
ЄКТС	годин	Лекційні заняття	Практичні заняття	Самостійна робота	Курс (рік навчання)	Семестр	Обов'язкова / вибіркова
3	90	16/6	16/6	58/78	2	3	Обов'язкова

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		лекції	практ. заняття	самостійна робота		лекції	практ. заняття	самостійна робота
Тема 1. Основи педагогіки освіти. Педагогіка в системі наук про людину	12	2	2	8	12			12

Тема 2. Вища освіта в Україні у контексті Болонського процесу. Державний стандарт вищої освіти в Україні	12	2	2	8	22	2	2	18
Тема 3. Особистість педагога та її роль у освітньому процесі ЗВО. Специфіка взаємодії викладача і студента в закладі вищої освіти	22	4	4	14	22	2	2	18
Тема 4. Дидактика вищої школи. Організаційні форми процесу навчання у вищому навчальному закладі	22	4	4	14	22	2	2	18
Тема 5. Організація процесу виховання у вищій освіті	22	4	4	14	12			12
Усього годин	90	16	16	58	90	6	6	78
ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ – ЗАЛІК								

5. ТЕХНІЧНЕ Й ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ / ОБЛАДНАННЯ

Аспіранти отримують теми та питання курсу, основну і додаткову літературу, рекомендації, завдання та оцінки за їх виконання як традиційним шляхом, так і з використанням університетської платформи он-лайн навчання на базі Moodle. Окрім того, практичні навички у пошуку та аналізу інформації за курсом, з оформлення індивідуальних завдань, тощо, аспіранти отримують, користуючись університетськими комп'ютерними класами та бібліотекою.

6. ПИТАННЯ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ теми	Назва теми та форма проведення	Кількість годин	
		ДВ	ЗВ
1	Тема 1. Основи педагогіки освіти. Педагогіка в системі наук про людину 1. Виникнення педагогіки як науки. 2. Історична обумовленість педагогічного знання в розвитку суспільства. 3. Основні категорії педагогіки (виховання, навчання, освіта). 4. Основні категорії психології (особистість, свідомість, діяльність). 5. Система педагогічних наук і зв'язок педагогіки з іншими науками. - Педагогіка і право. - Педагогіка і психологія. - Педагогіка і медицина 6. Предмет педагогіки вищої освіти та її місце в системі педагогічних наук. 7. Критерії педагогіки вищої освіти.	2	-
2	Тема 2. Вища освіта в Україні у контексті Болонського процесу. Державний стандарт вищої освіти в Україні. 1. Система освіти в Україні.	2	2

	<p>2. Нормативно-правові акти про розвиток освіти в Україні: Державна Національна програма “Освіта (Україна у ХХІ ст.)”; Закони України “Про освіту”, “Про вищу освіту”, Концептуальні засади Болонської декларації та перспективи розвитку національної науки та вищої школи в Україні.</p> <p>3. Предмет, мета, завдання та функції педагогіки вищої освіти.</p> <p>4. Категоріально-понятійний апарат педагогіки вищої освіти.</p> <p>5. Вища освіта, її роль та структура в Україні.</p> <p>6. Основи педагогічного контролю у ЗВО та основні форми його здійснення (перевірка і оцінка результатів навчання, шкали оцінювання)</p> <p>7. Умови педагогічного контролю. Функції контролю. Форми педагогічного контролю.</p>		
3	<p>Тема 3. Особистість педагога та її роль у освітньому процесі ЗВО. Специфіка взаємодії викладача і студента в закладі вищої освіти</p> <p>1. Особистість педагога та риси характеру (самостійність, організованість, спостережливість, витримка тощо).</p> <p>2. Стилi діяльності викладача (емоційно-імпрровізаційний, емоційно-методичний, розмірковуючи-імпрровізаційний, розмірковуючи-методичний).</p> <p>3. Готовність до педагогічної діяльності (професійна самосвідомість, ставлення до діяльності, мотиви, навички і вміння, професійно значущі якості особистості).</p> <p>4. Педагогічна техніка та професійна культура викладача ЗВО.</p> <p>5. Сутність та тлумачення понять: розвиток особистості, формування особистості, соціалізація, процес розвитку, становлення особистості в процесі навчання і виховання.</p>	4	2
4	<p>Тема 4. Дидактика вищої школи. Організаційні форми процесу навчання у вищому навчальному закладі</p> <p>1. Дидактика як складова частина педагогіки. Дидактичні підходи і принципи, методи і форми навчання у вищій школі</p> <p>2. Мета, завдання та зміст вищої освіти в Україні.</p> <p>3. Сутність навчання, його структура, функції.</p> <p>4. Навчання як діяльність освітнього процесу. Принципи організації процесу навчання.</p> <p>5. Особливості педагогічного процесу у вищих навчальних закладах. Загальні закономірності педагогічного процесу. Етапи педагогічного процесу</p> <p>6. Принципи та методи навчання у ЗВО. Форми організації процесу навчання (індивідуальна форма, фронтальна форма, групова форма, класно-урочна система тощо).</p> <p>7. Основні види навчальних занять у закладах вищої освіти: проблемне, програмоване, індивідуальне, модульне, комп’ютерне.</p> <p>8. Форми організації процесу навчання.</p> <p>9. Методи навчання. Методи організації навчально-пізнавальної діяльності (індуктивний, дедуктивний, репродуктивний, продуктивний, пояснювально-інформаційний, евристичний, ділових ігор, конкретних</p>	4	2

	ситуацій, мозкової атаки тощо). 10. Дидактичні вимоги до реалізації методів навчання.		
5	Тема 5. Організація процесу виховання у вищій освіті 1. Сутність процесу виховання. 2. Принципи та види виховання. 3. Процес виховання у вищому навчальному закладі. 4. Мета національного виховання. 6. Принципи національного виховання. 7. Планування виховної роботи. 8. Поза аудиторна робота. 9. Робота куратора аспірантської групи.	4	2
Разом		16	6

7. САМОСТІЙНА РОБОТА

До самостійної роботи аспірантів щодо вивчення дисципліни «Педагогіка вищої освіти» включаються:

1. Знайомство з науковою та навчальною літературою відповідно зазначених у програмі тем.
2. Опрацювання лекційного матеріалу.
3. Підготовка до практичних занять.
4. Консультації з викладачем протягом семестру.
5. Самостійне опрацювання окремих питань навчальної дисципліни.
6. Підготовка та виконання індивідуальних завдань у вигляді есе, доповіді тощо.
7. Підготовка до підсумкового контролю.

ТЕМАТИКА ТА ПИТАННЯ ДО САМОСТІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ТА ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ

№ теми	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Тема 1. Основи педагогіки освіти. Педагогіка в системі наук про людину 1. Проаналізувати соціально-історичні характеристики розвитку вищої школи в Україні. 2. Складіть порівняльну таблицю особливостей розвитку вищої освіти у Великобританії, Франції, Німеччині. Доповідь 1. Місце педагогіки вищої школи в системі пед. наук. 2. Зв'язок педагогіки вищої школи з іншими науками (за спеціалізацією аспіранта). 3. Проаналізувати Нормативні документи, що визначають зміст вищої освіти. 4. Система та зміст вищої освіти в Україні.	8	12

<p>5. Основні типи ЗВО в Україні. 6. Організаційно-правове забезпечення вищої освіти України. 7. Вища педагогічна освіта за кордоном. Написати есе на тему: Правові та організаційні засади освіти в Україні. Результати реорганізації вищої школи (враховуючи спеціалізацію аспіранта)</p>		
<p>Тема 2. Вища освіта в Україні у контексті Болонського процесу. Державний стандарт вищої освіти в Україні. 2. Розробити схему структури системи вищої освіти України. 2. Скласти схему структури управління у Міжнародному гуманітарному університеті 3. Робота з текстовим матеріалом. Опрацювати та проаналізувати текст ст. 1 Закону України «Про вищу освіту» та надати змістовну характеристику (визначення) основних термінів (автономія вищого навчального, академічна мобільність, академічна свобода, акредитація освітньої програми, вища освіта, вищий військовий навчальний заклад, вищий навчальний заклад, галузь знань, Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система (ЄКТС, кваліфікація, компетентність, кредит Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (далі - кредит ЄКТС), особа з особливими освітніми потребами, результати навчання, якість вищої освіти, якість освітньої діяльності). 4. Проаналізувати та законспектувати: - права уповноваженого органу в галузі освіти (МОН України); - повноваження НАЗЯВО (Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти); - функції керівника ВНЗ; - права й обов'язки учасників навчально-виховного процесу. 3. Створити інформаційний проект розвитку вищої освіти в одній із провідних країн світу: - Вища освіта у країнах Європейського союзу (за вибором Англія, Німеччина, Швейцарія, Фінляндія, Польща, вища освіта інших європейських країн); - Система вищої освіти у США, Канаді; - Вища освіта східного регіону (Китай, Японія, Австралія тощо); 4. Підготувати доповідь: 1. Перспективи світової освітньої глобалізації. 2. Особливості ліцензування й акредитації ВНЗ. 3. Особливості діяльності Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти. 4. Основні положення Національної рамки кваліфікацій України. 5. Підготуйте есе на запропоновану тему та зробіть власний висновок(ки) за результатами теоретичного аналізу Педагогічні вищі навчальні заклади: історія і сучасні тенденції.</p>	8	18
<p>Тема 3. Особистість педагога та її роль у освітньому процесі ЗВО. Специфіка взаємодії викладача і студента в закладі вищої освіти</p>	14	18

	<p>1. Визначити специфіку та основні напрями діяльності викладача ЗВО.</p> <p>2. Запропонуйте методи та методики визначення готовності здобувача вищої освіти до здійснення педагогічної діяльності, враховуючи вимоги до професійно важливих якостей викладача, сформованості емоційно-вольової сфери, характерологічних властивостей.</p> <p>3. Охарактеризуйте сутність і значення науково-дослідницької роботи студентів. Студентські наукові гуртки.</p> <p>4. Написати есе на тему (за вибором): «Педагогічна майстерність та можливості її розвитку». «Чи потрібен куратор студентській групі?»</p> <p>5. Охарактеризувати процедуру діагностування та оцінювання основних рейтингових показників особистості та ефективності праці викладача.</p> <p>6. Проаналізувати «Професіограму куратора вищої школи» та функції Куратора.</p> <p>Підготувати доповідь:</p> <p>1. Студентство як соціальна група.</p> <p>2. Права і обов'язки здобувачів ВО.</p> <p>3. Адаптація студентів у ЗВО.</p> <p>4. Педагогічна спрямованість як найважливіша вимога до особистості викладача вищої школи.</p> <p>5. Вимоги до професійно важливих якостей викладача, сформованості емоційно-вольової сфери, характерологічних властивостей.</p> <p>6. Юнацький вік (психолого-педагогічна та анатомо-фізіологічна характеристика).</p> <p>7. Особливості періоду переходу зі школи у заклад вищої освіти.</p>		
4	<p>Тема 4. Дидактика вищої школи. Організаційні форми процесу навчання у вищому навчальному закладі</p> <p>1. Надати характеристику технологій диференційованого, проблемного, активного, інтерактивного, евристичного, модульного навчання.</p> <p>2. Скласти структурно-логічну схему (у вигляді презентації в програмі Power Point, Майндмепінг) за темою (завдання може бути виконано у мікрогрупах) на вибір:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Сутність теорії модульного навчання; - Сутність теорії проблемного навчання. <p>3. Відвідайте 2-3 лекції викладачів зі своєї спеціальності, проаналізуйте їх за критеріями оцінки лекції (змістовність, методичний рівень, структура лекції, стиль викладання, майстерність лектора).</p> <p>4. За обраною темою (дисципліни на вибір) підготуйте 3 прийоми створення проблемної ситуації на лекції за наступними рекомендаціями:</p> <ul style="list-style-type: none"> - пряма постановка проблеми; - проблемне завдання у вигляді запитання; - повідомлення інформації, яка містить суперечність; - повідомлення протилежних думок з будь-якого питання; - звернення уваги на те чи інше життєве явище, яке потрібно пояснити; - повідомлення фактів, які викликають непорозуміння; 	14	18

	<p>- співставлення життєвих уявлень з науковими; - постановка питання, на яке повинен відповісти учень, прослухавши частину лекції, і зробити висновки (Вітвицька, 2011). 5. Підготувати рецензію на 1 фахову статтю з проблеми інновацій в системі вищої освіти</p> <p>Доповідь</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Психолого-педагогічні основи навчально-пізнавальної діяльності студентів. 2. Особливості стандартизації і гуманізації навчання у вищій школі. 3. Документи, що визначають зміст освіти у вищому навчальному закладі (Освітньо-професійна програма, спеціальність, навчальний план, навчальна і робоча програма, силабус, підручник). 		
5	<p>Тема 5. Організація процесу виховання у вищій освіті</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Запропонуйте проблемні питання для дискусії на тему «Академічна доброчесність» для студентів 4 курсу. 2. Проаналізуйте «Положення про студентське самоврядування у Міжнародному гуманітарному університеті». 3. Скласти перелік основних документів з питань національно-патріотичного виховання молоді. Проаналізуйте принципи патріотичного виховання які подані у «Концепції національно-патріотичного виховання в системі освіти України» (затверджено наказ МОН № 527 від 06. 06. 2022 р.). 4. Скласти план-сценарій проведення виховного заходу зі студентами з актуальної проблеми (<u>тематика за вибором аспіранта</u>) <p>Питання до дискусії:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Професійна майстерність викладача ЗВО та її вплив на освітні процес. 2. Стиль взаємовідносин викладача та студентів у ЗВО. 3. Етичні аспекти в діяльності викладача вищої школи. <p>Здійснити самодіагностику власних якостей як куратора та викладача вищої школи</p>	14	12
	Всього	58	78

8. ВИДИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Робоча програма навчальної дисципліни передбачає наступні види та методи контролю:

Види контролю	Складові оцінювання
поточний контроль , який здійснюється у ході: проведення практичних занять, виконання індивідуального завдання; проведення консультацій та відпрацювань	50%
підсумковий контроль , який здійснюється у ході проведення заліку	50%

Методи діагностики знань (контролю)	фронтальне опитування; наукова доповідь, усне повідомлення, індивідуальне опитування; робота у групах; ділова гра, розв'язання ситуаційних завдань, кейсів, практичних завдань, залік
--	---

Питання до заліку

1. Державно-нормативні документи вищої школи.
2. Державний стандарт освіти.
3. Галузеві стандарти освіти.
4. Розділи галузевого стандарту освіти.
5. Навчальний план, навчальна програма, робоча навчальна програма.
6. Схема складання модульного варіанту навчальної програми.
7. Зміст поняття «пасивний метод навчання».
8. Зміст поняття «активний метод навчання».
9. Інтерактивний метод навчання.
10. Види та функції ділових ігор.
11. Принципи організації дистанційного навчання.
12. Головні педагогічні вимоги до дистанційного навчання.
13. Педагогіка та її теоретична основа.
14. Проблеми педагогіки
15. Виховання у вузькому та широкому значенні.
16. Види освіти.
17. Поняття «освіта» та «навчання».
18. Послідовні етапи процесу навчання.
19. Предмет і завдання дидактики.
20. Сутність процесу навчання.
21. Закономірності і принципи навчання. Методи навчання.
22. Організаційні форми навчання у вищій школі і вимоги до них.
23. Перевірка й оцінка результатів навчання.
24. Розкрийте зміст понять «метод», «методика», «методологія».
25. Зміст поняття « головні дидактичні принципи»
26. Провідні дидактичні принципи.
27. Визначте, що являє собою філософський рівень методології.
28. Визначте, що являють собою загальнонаукові методи пізнання. Назвіть та проаналізуйте їх зміст.
29. Охарактеризуйте конкретно-науковий рівень методології.

30. Найважливіші види діяльності людини.
31. Трактовка поняття «навчальна діяльність».
32. У чому полягають процеси викладання і учіння?
33. Система навчального процесу.
34. Основні функції процесу навчання.
35. Методологічні засади процесу навчання.
36. Які ланки включає процес засвоєння знань?
37. Назвіть систему принципів навчання.
38. Що таке процес виховання?
39. Назвіть принципи виховання.
40. Які напрями охоплює виховання?
41. Принципи європейської системи накопичення кредитів.
42. Принципи європейської системи взаємозарахування кредитів.

9. ОЦІНЮВАННЯ ПОТОЧНОЇ, САМОСТІЙНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ АСПІРАНТІВ З ПІДСУМКОВИМ КОНТРОЛЕМ У ФОРМІ ЕКЗАМЕНУ/ ЗАЛІКУ

Денна форма навчання			
<i>Поточний контроль</i>			
Види роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальний відсоток оцінювання
Систематичність і активність роботи на семінарських (практичних) заняттях			
1.1. Підготовка до практичних занять	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час практичних занять	25
Виконання завдань для самостійного опрацювання			
1.2. Підготовка програмного матеріалу (тем, питань), що виноситься на самостійне вивчення	-//-	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або ІКР ¹ , перевірка конспектів навчальних текстів тощо	10
Виконання індивідуальних завдань (науково-дослідна робота Аспіранта)			
1.3. Підготовка реферату (есе) за заданою тематикою	Відповідно до розкладу занять і графіку ІКР	Обговорення (захист) матеріалів доповіді (есе)	10

¹ Індивідуально-консультативна робота викладача зі Аспірантами

1.4. Інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовка наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо.	-//-	Обговорення результатів проведеної роботи під час аудиторних занять або ІКР, наукових конференцій та круглих столів.	5
Разом балів за поточний контроль			50
Підсумковий контроль Залік			50
Всього балів			100

Заочна форма навчання			
Поточний контроль			
Види самостійної роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальний відсоток оцінювання
Систематичність і активність роботи під час аудиторних занять			
1.1. Підготовка до аудиторних занять	Відповідно до розкладу	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час аудиторних занять	15
За виконання контрольних робіт (завдань)			
1.2. Підготовка контрольних робіт	-//-	Перевірка контрольних робіт (завдань)	15
Виконання завдань для самостійного опрацювання			
1.3. Підготовка програмного матеріалу (тем, питань), що виноситься на самостійне вивчення	-//-	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або ІКР ² , перевірка конспектів навчальних текстів тощо	10
Виконання індивідуальних завдань (науково-дослідна робота Аспіранта)			
2.1. Підготовка реферату (есе) за заданою тематикою	Відповідно до графіку ІКР	Обговорення (захист) матеріалів доповіді (есе) під час ІКР	5
2.3. Інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовка наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо.	-//-	Обговорення результатів проведеної роботи під час ІКР, наукових конференцій та круглих столів.	5
Разом балів за поточний контроль			50
Підсумковий контроль Залік			50
Всього балів підсумкової оцінки			100

² Індивідуально-консультативна робота викладача зі Аспірантами

10. КРИТЕРІЇ ПІДСУМКОВОЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ АСПІРАНТІВ (для заліку)

Рівень знань оцінюється:

- «зараховано» А - від 90 до 100 балів. Аспірант виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно знаходити та опрацьовувати необхідну інформацію, демонструє знання матеріалу, проводить узагальнення і висновки. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, під час яких давав вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував доповідь (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

- «зараховано» В - від 82 до 89 балів. Аспірант володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував доповідь (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

- «зараховано» С – від 74 до 81 балів. Аспірант відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, але дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, реферату та активність у науково-дослідній роботі;

- «зараховано» D - від 64 до 73 балів. Аспірант був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на середньому рівні, допускає помилки, серед яких є значна кількість суттєвих. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, рефератів (есе);

- «зараховано» Е - від 60 до 63 балів. Аспірант був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні, на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки, має неповний конспект з завданнями до самостійної роботи.

- «не зараховано» FX – від 35 до 59 балів. Аспірант володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.

- «не зараховано» F – від 0 до 34 балів. Аспірант не володіє навчальним матеріалом.

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами

100-бальною шкалою	Шкала за ECTS	За національною шкалою
		залік
90-100 (10-12)	A	зараховано
82-89 (8-9)	B	
74-81(6-7)	C	
64-73 (5)	D	
60-63 (4)	E	
35-59 (3)	FX	не зараховано
1-34 (2)	F	

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Болонський процес у фактах і документах (Сорбонна – Болонья – Саламанга – Прага – Берлін) / Упор. М.Ф. Степко та ін. Тернопіль: Вид-во ТДПУ ім. В. Гнатюка. 2003. 52с.
2. Велитченко Л.К. Оволодіння предметною дією як детермінанта мовленнєвого розвитку дитини у ранньому віці. Актуальні проблеми дошкільної освіти: теорія та практика. Випуск 1. Одеса: Лера Друк, 2021. С. 208 – 218.
3. Велитченко Л. К. Теоретичні засади психологічного супроводу студентів у навчально-професійній діяльності. *Science and Education a New Dimension. Pedagogy and Psychology*. Педагогіка и психологія, II(8), Issue: 16. 2014. С. 150–154.
4. Вейланде Л.В.-В. Педагогіка і психологія вищої школи: практикум. Одеса: ОНУ, 2019. 90 с.
5. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи. Підручник за модульно-рейтинговою системою навчання. 2-ге вид. К.: Центр учбової літератури, 2011. 384 с.
6. Виховна робота зі студентською молоддю: навчальний посібник. / За заг. ред. Т.Ю.Осипової. Одеса: Фенікс, 2006. 288 с.
7. Вітвицька С.С. Практикум з педагогіки вищої школи: навчальний посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2005. 396 с.
8. Калашнікова Л. М., Жерновникова О.А. Педагогіка вищої школи у схемах і таблицях : навчальний посібник. Харків, 2016. 260 с.
9. Кузьмінський А.І. Педагогіка вищої школи: навчальний посібник. К.: Знання, 2005. 486 с.
10. Курлянд З.Н. Педагогіка вищої школи. К.: Знання, 2009. 387 с.
11. Педагогіка вищої школи: навчальний посібник / Курлянд З.Н., Хмелюк Р.І. та ін. К.:Знання, 2005. С. 87-95.
12. Подоляк Л.Г. Юрченко В.І. Психологія вищої школи: підручник. К.: Каравела, 2011. 360 с
13. Яворська Г.Х. Основи педагогіки: Навчальний посібник. Одеса: Юридична література, 2002. 326 с.
14. Яворська Г.Х. Педагогіка для правників: Навчальний посібник. Київ: Знання, 2004. 324 с.

Допоміжна література:

1. Бех І.Д. Психологічні джерела виховної майстерності: навчальний посібник. К.: Академвидав, 2009. 248 с.
2. Василюк А., Пахоцінський Р., Яковець Н. Сучасні освітні системи: навч. посібник. Ніжин, 2002. 139 с.
3. Вознюк Н.М. Етико-педагогічні основи формування особистості: навч. посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2005. 196 с.
4. Галузинський В.М., Євтух М.Б. Основи педагогіки та психології вищої школи в Україні. К.: ІНТЛ, 1995. 101 с.
5. Стойка О. Зміни напрямків діяльності та структури американської вищої школи. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія: Педагогіка. Соціальна робота. 2016. Вип. 2. С. 253-256.
6. Пехота О.М. Індивідуальність учителя: теорія і практика: навчальний посібник. Миколаїв: Іліон, 2011. 272 с.
7. Чепіль М.М., Дуднік Н.З. Педагогічні технології: навчальний посібник. К.: Академ.видавн., 2012. 224 с.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека Міжнародного гуманітарного університету: офіційний сайт. URL: https://mgu.edu.ua/science_library
2. Бібліотека Університету Ушинського: офіційний сайт. URL: <https://library.pdpu.edu.ua>
3. Міністерство освіти і науки України: офіційний сайт. URL: <http://www.mon.gov.ua>
4. Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського: офіційний сайт. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
5. Одеська національна наукова бібліотека: офіційний сайт. URL: <http://odnb.odessa.ua/>